

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

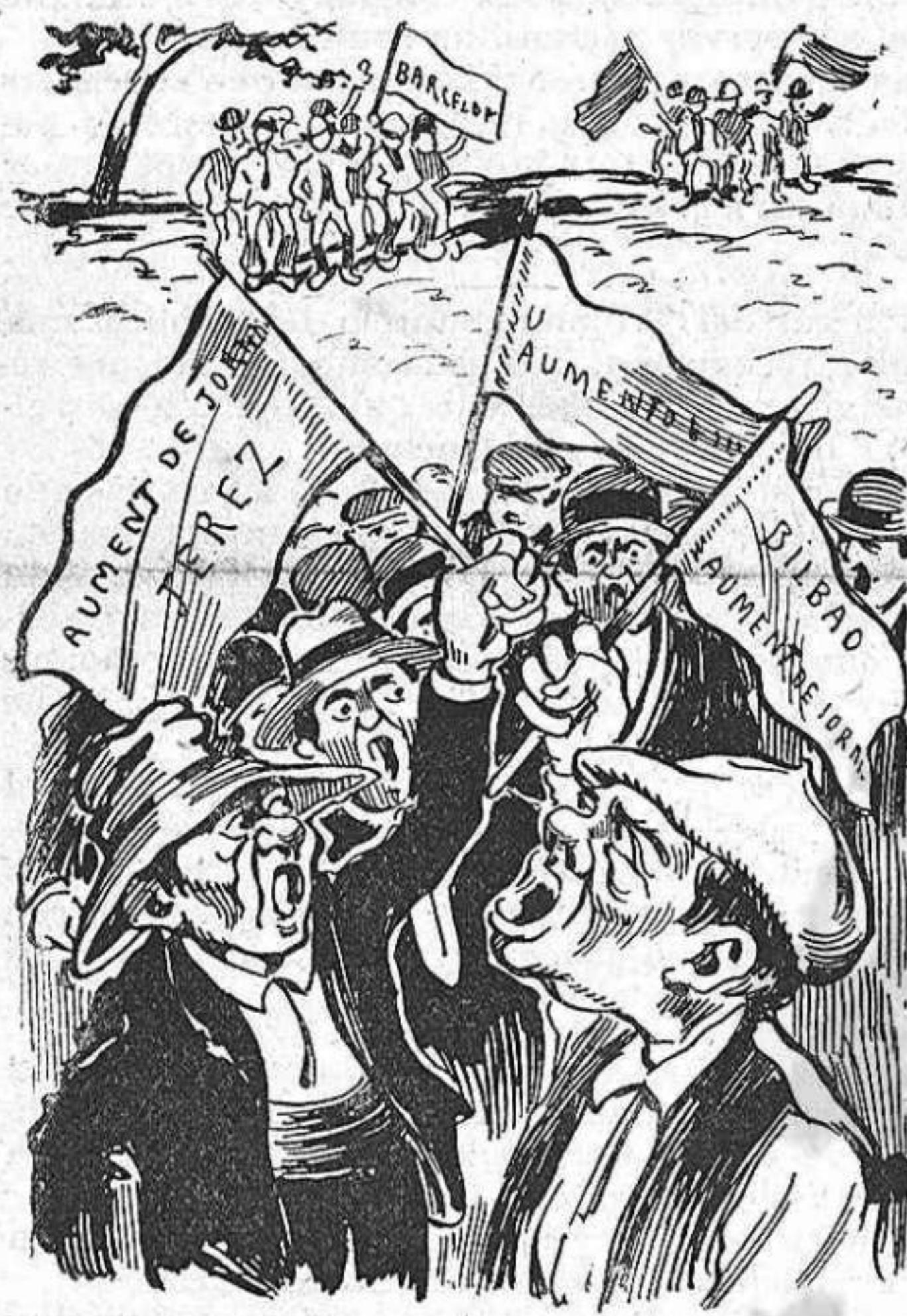
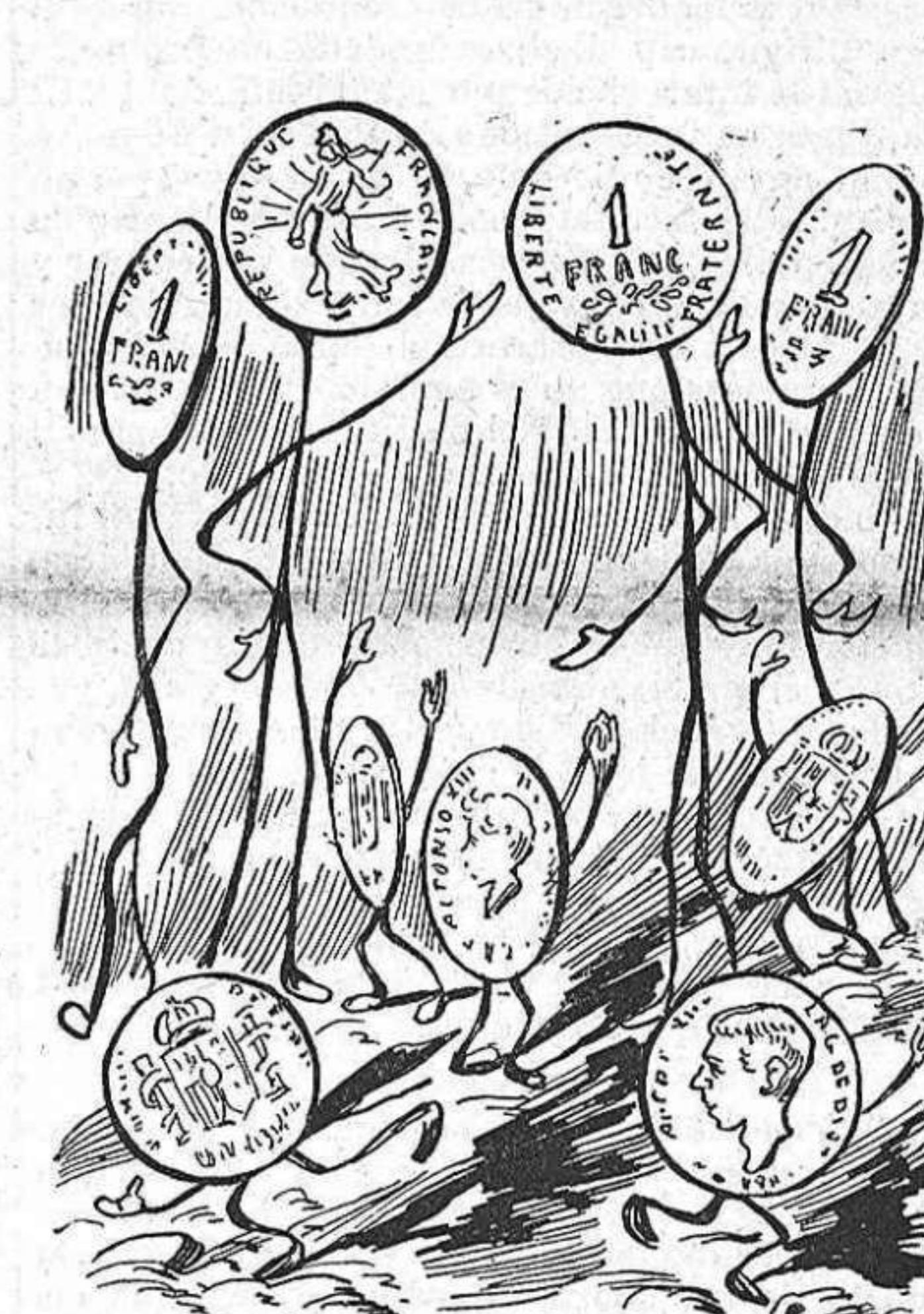
DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Revista de la senmana

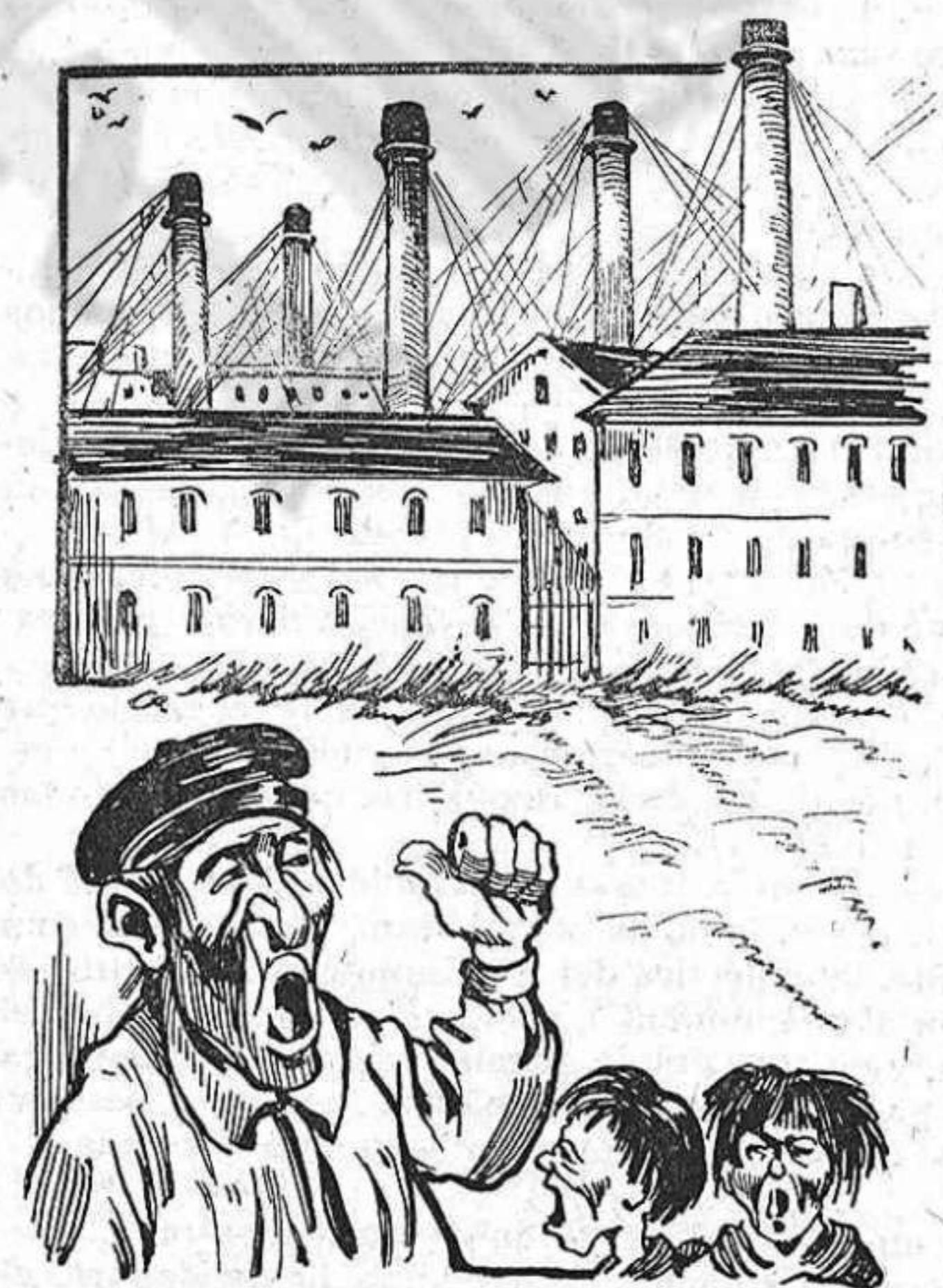
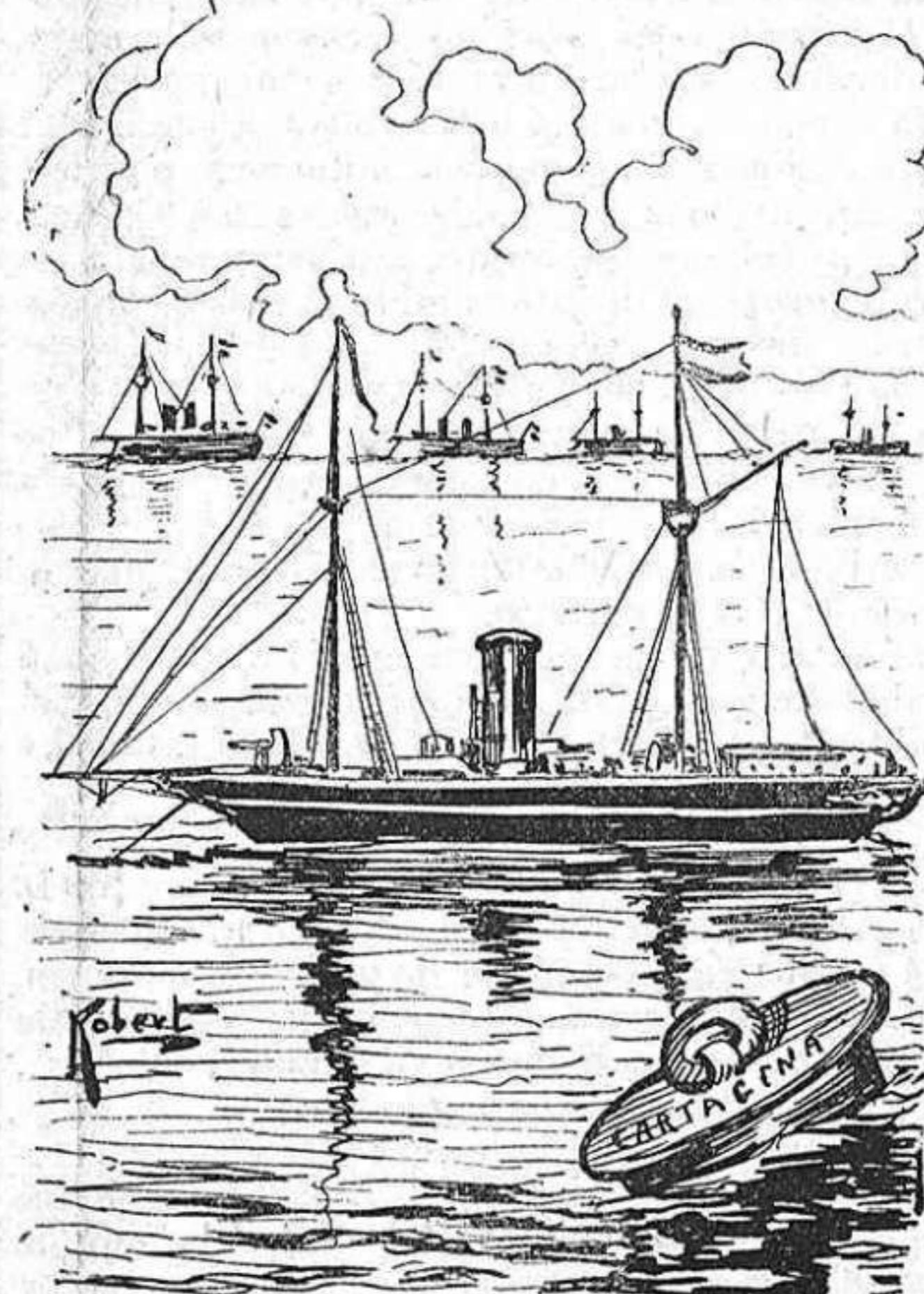
Las huelgas, totas resoltas
sense cap dificultat.El mauser, desat á casa,
reposant en dolsa pau.Els queviures, colocantse
de tot el poble al alcans.Els cambis, fent la creixensa
ab santa tranquilitat.

LA SETMANA DE DIJOUS Á DIJOUS

La manifestació naval de Cartagena s'ha realitzat ab la deliberada idea d'engrescar al rey y decantarlo en favor de la construcció de una esquadra. De la mateixa manera que á las criatures se 'ls hi donan joguines perque s'entretinguin, al rey li han ensenyat barcos per ferli salivera. Y com els nostres, de tronats que son, no l'hauríen pogut complaire, n'hi han deixat veure un de anglés, un de rus y 'ls de la esquadra francesa, tots en perfecte estat y maniobrant ab gran precisió, á ffi de qu'entusiasmat, dignes:

Jo també n'vull de aquests. Que se 'n fassin. Y ja tením al ministre del ram y á n'en Silvela més decidits que mayá presentar á las Càmaras, la llei de construcció de una nova esquadra.

Si no tenim diners n' enmattleverém; y si acabém de arruinarnos, tant se val: sempre 'ns quedará'l recurs de recitar els coneguts versos del poeta castellà:

Els traballs, animadíssims
com no s' hi havfan vist mai.Y l' esquadra, á Cartagena
per lo que gusten mandar.

«Al rey la vida y la hacienda
debemos...»

Y donchs que's figuravan els que, en materia dels gastos que'l país ha de satisfier, únicament els representants del país poden autorisarlos?

Ja veurán com els conillets de guix de la majoria, quan en Silvela 'ls fassi bellugar el cap, dirán que sí.—Tirém á l' ayga setcents milions de pessetas—preguntarà en Sánchez Toca. Y 'l coro responderà al unísono: —«A l' ayga, á l' ayga van!»

Unicament en Villaverde, partidari entossudit de la nivellació del pressupost, s'hi oposarà ab totas les seves forças, y fins se 'l suposa decidit á demanar la presidència del Congrés, tant bon punt se presenta'l projecte de la creació de la esquadra.

Si en Villaverde procedeix de bona fé y ab el desitj ferm de posar coto als despilfarros de l' administració, haurà de reconeixer que la malaltia no té cura dintre del actual ordre de coses. Se tracta de un mal constitucional, y per curarlo no queda més recurs que atacarlo en las seves causes, es á dir cambiando la constitució, reintegrant al poble en la omnívora possessió de la seva soberania y en el plé exercici de la seva voluntat soberana.

La horrida catàstrofe del pont de Najarilla va induir a alguns diputats á posar en evidència les responsabilitats contretas per la Companya del Nort, presentant al efecte una proposició; pero tot desseguida, no 'n vulguin més de capots per des-

Dissapte que vé, 11 de Juliol

Número extraordinari LA CAMPANA DE GRACIA

8. PÀGINAS

=

NUTRIDA ILUSTRACIÓ D' ACTUALITAT

=

10 CÉNTIMS

viar l' acció dels que ansian que 's realisi un acte de reparadora y exemplar justicia. ¡Bé van lluirse en la brega els concellers subvencionats y 'ls seus peons!

¡Quin escàndol! Afrontant la indignació pública ab tot descaro, s' admets com à cosa natural y corrent que 'ls cap-pares de la política monàrquica pugui seguir cobrant sous de les companyías, per tapar tots els seus abusos y deixar sense la sanció deguda quantas responsabilitats pugui contreure.

¿Que ab motiu de això, moren més de cent passatgers en una sola aixafada? Se 'ls enterra y bon profit.

Los muertos al hoyo, y los consejeros al bolló.

Per amortigar l' efecte de un debat que hauria pogut trobar en la conciencia pública, un eco de justa indignació, va buscarse un medi molt senzill: tal signé 'l de portar al Congrés les qüestions entre en Blasco Ibáñez y en Soriano.

¿Qu' es lo que més pot distreure? ¿Un escàndol? Donchs allà va.

De promoure l'se'n encarregaren en Nocedal y en Llorens, els representants més caracterisats de la reacció integrista y carlista, que tan severes lissón han rebut dels republicans de Valencia. Els son, després de tot, els que durant les passades eleccions de Diputats á Corts, varen prestar la seva ajuda més eficàs á n'en Soriano, en son desditxat propósit de reventar al seu antagonista, mal hagués de tirar per portas al important partit republicà de la ciutat del Turia. Fidels á la seva tècnica malvada, se proposavan els dos reaccionaris, avivar en plé parlament el foc de la discordia; pero ensenyaren l' orella una mica massa, y per ella signaren agafats y saccejats rudament, de tal manera, que per molt temps els farà mal.

En Blasco Ibáñez se convertí de acusat en acusador, trayent tots els drapets al sol; y 'l mateix Rodrigo Soriano, colcat en terreno fals, sense poder acceptar públicament la botxornosa ajuda de aquell parell de busca-rahons, hagué de resignar-se á quedar fora de l' organització del partit republicà, que be pot prescindir del concurs de un home, per molt que valgui, quan porta la seva ceguera fins al extrem de colocar sus passions personals per damunt de les conveniencies y l' decoro de una comunió honrada.

Ab gran eloquència reblá 'l clau en Salmerón, tributant á n'en Blasco Ibáñez els deguts elogis, demostrant la ineficacia de las acusacions que se li havían dirigit, cap d' ellas fundada en probas, y justificant la intervenció que com á jefe del partit havia tingut en las qüestions de Valencia. Ell no va excomunicar á n'en Soriano, ni podia ferho, per no entrar aquestas facultats pontificias en l' ordre de las sevas atribucions políticas: lo que va declarar y declara avuy encare, es que la conducta seguida per en Soriano, està en desacord amb la del partit republicà. De manera que no es en Salmerón qui separa á n'en Rodrigo Soriano del partit republicà, sino 'l partit republicà qui se separa de 'n Soriano.

Per lo demés, aquestas diferencias de carácter intern, no es en el Congrés, ahont deuen ventilarse. El partit republicà, en tot cas, sabrà ferho, com millor li sembla, y sense haverne de donar comptes més que á si mateix. Desitatent forà erigir en jutges de las diferencies de un partit, á las agrupacions enemigas que han jurat la seva ruina.

Aquesta doctrina, brillantment exposada, mereix l' acceptació de tota la Càmara, y en Nocedal y en Llorens no tingueren més remey que retirar la seva malèvolia proposició. Lo millor que poden fer serà untarla ab ungüent de contra-cás y posársela sobre las nafras que han rebut.

Las huelgas de Barcelona continúan á l' hora en qu' escribim ab bastant empenyo. No obstant, la dels tranvías s' ha resolt favorablement als obrers. Es de desitar que logrin iguals ventajitas els de la Federació de transports terrestres y marítims, els sabaters, els paletes y demés, que per un motiu ó altre han apelat á la resistència.

Dolorosas son sempre aquestes vagas, que solen tornar-se nusos, desde 'l moment que al resoldres sol quedar pendents, durant molt temps, l' enutjosa quietud dels esquirols.

Pero encare son més sensibles las que ab carácter forós s' imposan en algunes fàbrics. La pujà del cotó y la escassesa de pedidos, dona per resultat una depressió considerable de traball. Molts obrers han siut despedits, y's tem que vagi en augment el número dels que ho serán en lo successiu.

¡Y el govern, el gran burgès, tan tranquil, aumentant els tributs, somiant en la creació d' esquadras, y fent la vida completament impossible!

—¿Qué ha de durar molt això?

—Lo que 'l poble vulgu!

PEP BULLANGA

Sense justicia

ORRENDA es la catàstrofe ocorruda en una de les línies del Nord, en el trajecte comprés entre Miranda y Logroño. Un tren arrastrat per dos locomotoras, que al atravesar un pont se despunya en sa totalitat; els wagons á sota fets estelles; una de les dos locomotoras tombada al damunt, com un enorme pes compresor... Un gran número de morts esclafats y un' altre gran número de ferits, que parteixen l' ayre ab els dolorosos gemecs que llansan, per entre mitj de aquell informe pilot de desferrars... L' horror y l' pànic, units á la dificultat de prestar socorro á tants infelissos... Horas llargues d' esforços

ab resultats insuficients... Y per últim la fator dels cadávers en descomposició, que no han pogut ser extrets, després de dos dies y dugas nits de remoure aquell munt espantós y tràgic...

Lo primer que s' ocorre preguntar es qui té la culpa de la catàstrofe.

Y la conciencia pública, sense vacilar, senyala á la companyía explotadora. Perque si un pont s' ensorra al passarhi un tren, es indubitable que aquest pont no oferia la seguretat deguda, com no l' ofereixen tantas y tantas obras de fàbrica de nosaltres líneas fèrreas, construïdes de nyigui-nyogui y pagades á bonas, com á excelents, pels arruinats accionistes.

La revisió constant de las mateixas, á que obliga la llei, per punt general la quedan á deure. Tant sols quan ha ocorregut un de aquests accidentes espantosos, se cau en la rahó de que 'l pont tal ó'l túnel qual, no oferan las degudas condicions de seguretat, y encare aixís no falta may qui pretén sostener que la desgracia no es deguda al mal estat de las obras, sino á altres causes fortuitas que no ha estat en la mà de les companyías evitar.

Tal es lo que s' intenta fer valer avuy, després de l' espantosa catàstrofe del Najarilla.—No era que al pont li faltés aguant—dihen els interessats defensors de l' empresa—era que 'l tren sobre ser més pesat que de ordinari marxava á una velocitat excessiva, ab l' intent de guanyar 18 minuts de retràs que portava.

Y aquesta velocitat excessiva (saben de quánt era? De 40 kilòmetres per hora...) La que portan al extranger els trens tortugas.

De manera, que segons els seus comptes, la companyía no té culpa de cap mena. Tota la responsabilitat recau en els maquinistas, que ab l' afany de guanyar 18 minuts de retràs, van imprimir al tren una marxa (vertiginosa!) de 40 kilòmetres per hora!

Las companyías aquí á Espanya no tenen culpa de res. No la tingueren avants ni la tenen encare de fer rodar un material indecent, més prop del transport de animals que de sers humans, arrastrat per locomotoras apedassades y èticas, condutidas per un personal mal retribuït y aniquilat de fatiga, pel penys y llars servey que se li exigeix.

No la tingueren avants, ni la tenen encare de no emplear, sino en rares ocasions els frens automàtics y 'l llamadors de seguretat, ab tot y que no s' hauria de permetre la circulació ni de un sol tren que no 's possesseix.

Per aquests petits detalls, que implican un gasto relativament molt reduhit, pot jutxar-se de la seva tacaneria, de la seva imprevisió, de la seva falta de consideració ab el públic, de lo poch que ha de importar-hi que 'l passatger sufrixi mil molestias en últim cas s' estrelli.

Las companyías ja fan prou ab comprar la complacencia y la complicitat dels capitostos dels partits monàrquichs. Per això serveixen els càrrecs de concellers retribuïts.

Ne tenen de totas las fraccions, perque signi d' elles la que 's vulgu la que ocupa 'l poder, els hi guardin sempre á les companyías las espaldas. No posseirán els tals concellers la més mínima nocció tècnica ni administrativa que ab la bona marxa de una empresa ferro-viaria's relacioni; pero tenen influència, y això basta. Ni la pena s' han de perdre tamponch de assistir als consells, ahont se veuràn obligats á callar com uns morts com no la dongueissen en gregar de lo que no entenen. Pera cumplir la seva missió, 'ls hi basta parar la mà y embutxacar-se l' sou que tenen senyalat. Ab això y ab desviar l' acció oficial contra las correspondents empresas, cada vegada que alguna de aquestas contrau alguna responsabilitat, compleixen ab la seva conciencia... aquesta conciencia que 'ls vividors dels partits monàrquichs tenen tancada en la seva caixa de caudals.

Això son ells... y tal va Espanya.

El dimars, en el Congrés, la minoria republicana va remoure aquesta qüestió, ab motiu de l' horrenda catàstrofe del pont sobre 'l Najarilla.

Quan començà á formular els seus càrrecs contra la Companyía del Nord, els lacayos de la majoria comensaren á interrompre y á armar gresca.

Quan tractà de treure á la vergonya als que sent diputats y homes de poderosa influència política, exerceixen càrrecs de concellers en las Companyías, se promogué una bronca tan fenomenal, que hi hagué necessitat de interrompre la sessió. Aquelles son las úniques oracions fúnebres que á les víctimas de l' última hecatombe saben entonar els pares de la patria al servey de las companyías.

Quan tals alarits etjegan, será ó perque se 'ls posa 'l dit sobre la llaga gangrenada de la corrupció parlamentaria ó perque 'ls falta 'l valor de gallejar com arcabots de las companyías.

Mes davant de la conciencia pública quedan igualment compresos en un mateix fallo condemnatori de desprecí. Algun dia ó altre aquest fallo serà executiu.

Nosaltres recordém els temps aquells en que la secta terrorista, feya us de la dinamita, sense pararre á considerar el carácter de las sevas víctimas.

L' atentat del Liceo... l' atentat del carrer dels Cambis, horribles, indignes, abominables, cobarts... ¿Qui ha deixat may de condemnarlos?

Pero 'y dels atentats de las Companyías de ferrocarrils que 'n hem de dir? ¿No ha causat moltes més víctimas el descarrilament del Najarilla que la bomba del Liceo?

Cert qu' en Santiago Salvador no tenia altra dis culpa que la de ser un boig, envenenat per l' odi social. ¿Pero quina excusa poden alegar els que prodeixen fredament, impulsats per la codici, per l' afany de ganancies; els que per estalviar-se uns quants milers de duros, no tenen cap reparo en sacrificar la vida dels incautes passatgers que circulan per las sevas vies de la mort?

¿Y de quina consideració son dignes, els qu' emplean la seva influència política en desviar las responsabilitats que contrauhen?

Poble sense justicia, es poble mort. Si Espanya vol viure, se 'l ha de fer.

P. K.

LA CAMPANA DE GRACIA

UNA DEMOSTRACIÓ

A parlar en el Congrés el diputat per Vilafranca, nostre bon amic Sr. Zulueta, donant probas eloquents de la seva extraordinaria competència en las qüestions agrícoles relacionadas ab l' acció del Estat.

Desde sus primeras parau-

las, va imposarse á la Càmara.

Els diputats representants de la política menuda, de las rivalitats y las intrigas personals, se veieren sorpresos per las rahons claras y convinents, que sense alardes retòrichs, pero ab una gran precisió y una poderosa forsa persuassiva, anà descapellant el diputat republicà.

Y no obstant, tot lo que digué, tot lo qu' exposà 'l Sr. Zulueta, es de sentit comú.

¿Qui' no sab que una casa agobiada de deutes y que via derrotant impremeditadament, está condemnada á una ruina irremediable, si no 's deté en el seu camí de perdició? ¿Qui' ignora que la millor manera de refere's consisteix en dedicar tota l' activitat y tota la intel·ligència, á fomentar els elements de riquesa que tingui abandonats ó descurrats?

Això es, cabalment, lo que deu fer Espanya, si no vol desaparéixer del mapa de las nacions ab vida propia.

L' agricultura es la font més copiosa de la prosperitat dels pobles, tan ben dotats com el nostre per la mare naturalesa. L' agricultura dona vida á la indústria y al comers. Precisa, donchs, atendrela en tot y per tot. Y no obstant, aquí á Espanya 's fa tot lo imaginable per agobiàr y destruir-la.

Si una mida benefactora que la favoreixi, y en canvi se l' aplana á tributa y gabelas, com si sigués una enemic dels que manan, á la qual tinguessin aquests la missió d' exterminar.

No se l' dota tant sols ab lo més necessari per subsistir. Els nostres rius arrastran al mar els seus caudals poch menos que integralment. Moltes corrents podrían ser de curs perenne prop del escampar, per la feconditat, y quan no serveixen per arrastrar las revingudes dels aiguats que tot ho assoliran, quedan sechs en las èpocas de agostament.

¿Qué costaría replantar els boscos, sobre tot en aquelles regions avuy rasas y peladas ahont els rius tenen las seves fonts? Un empréstit nacional que 's dediqués á n' aquesta única atenció, á la volta de vint anys redituaria considerables beneficis, dat el preu creixent que van alcansant las fustas de dia en dia. Repoblar las montanyas, fins descontant el gran bé que produuirà á las terras de conreu, equivaldrà á posar diners á redit.

Que 's fassin canals y pantanos, està bé; pero que 's construixin ab previsió, com ho faria un particular intelligent, no invertint en ells sino las sumas que poguessin redituari beneficis segurs.

Lo que no 's pot consentir es que la major part del pressupost s' inverteixi en gastos completamente inútils, en mantenir vics y despilfarros perniciosos. Sembla que 's nostres governants no 's preocuperen més que de augmentar, encare que signi en apariencia, el poder militar y naval de una nació completamente arruïnada. Avants de comprometres á uns gastos tan extraordinaris, caldrà fixar las orientacions de la política exterior de la nació, y de això ben poch se 'n cuidan els nostres governs, qu' en aquest punt caminan sempre entre l' incertitud y las tenebres. De aquí que la pobra Espanya no pugui donar un pas que no s' estrelli.

L' aspiració de las suferents classes agrícoles, se redueix á que s' augmenti tot lo possible la seva educació, fins á arribar á un estat en que als governs no se 'ls haja de demanar que fassin res, sino que deixin fer.

Aquestes bones ideas sembrades á mans plenas pel digno diputat republicà, eran acullides ab gran atenció per tota la Càmara, que li prodigava sovint manifestacions de aprobació la més cabal, la més completa.

Veyan en el representant de Vilafranca del Penedès, no sols un orador, que té un gran domini de la paraula, y que sab distingir per la claretat, el método y la convicció de la seva eloquència sincera, sino ademés un verdader estadista, capás d' encarar en las lleys, el fruct de sos coneixements y de sos estudis.

Un aplauso unànim saludà 'l seu discurs. Tothom estava conforme ab els seus plans, ó al menos això ho donaven á comprender ab sus manifestacions, ab sus felicitacions al debutant que ab tanta brillantèss conquistava un lloc envejable dintre del Parlament espanyol, un lloc desde l' qual se poden contemplar el present y 'l porvenir de la patria.

El Sr. Zulueta, en una de las seves rectificacions hagué de recordar de la seva significació política. Republicà per convicció digué que tenia la ferma creença de que tots els plans de regeneració que havia exposat, trobarien una solució més fàcil y espontània dintre de la República, que dintre de las actuals institucions.

Després de aquesta declaració, qu' es també de sentit comú, ja no 's semblà tant enraonada com avants, la dialèctica del Sr. Zulueta. Alguns protestaren d' ella, donant á comprender, que tot el bé del país, y en especial la regeneració de l' Agricultura que pugui realisar-se dintre de la República, pot portar-se fàcilment á terme, dintre de la Monarquia.

Y en efecte: els faltà temps per demostrarlo.

Posada á votació l' esmena que havia depurat el Sr. Zulueta, sigüé retxassada per la majoria monàrquica.

Més clar no podian dirli.

—Vosté te ràhó en tot. Las seves ideas son bones, son pràctiques, son dignes de ser plantejades: estém conformes amb elles, las aplaudim, las admirém; pero votém en contra. Avants que tot som monàrquichs.

No podian manifestar més *ex-abundantia cordis*, y ab un argument *ad hominem* més frappant lo que indicava l' orador, entre las protestas dels diputats de la majoria: —L' actual monarquia es incompatible ab la regeneració de la patria.

P. DEL O.

N Dato va dir l' altre dia en el Congrés que no calia parlar de lo de Montjuich, perque lo dels torments inquisitorials no era mes que una legenda.

Se necessita tota la despreocupació de un

Y quan anaren á queixarse 'ls hi manifestá que perque no 'ls vingués may la mala temptació de obrirles, las faría clavar pel fuster.

Els operaris, en vista de tanta inhumanitat, van plantarlo, declarantse en *huelga*.

Ja's coneix que la vida del traballador, per certs patrons no val un pito. Si fossin esclaus ó bestias de carga 'veuríen tractats ab més mirament, tenint en compte lo que la seva enfermetat ó la seva mort els hi representaria.

Participém á aquells de nostres lectors que vulguin despéndres d' algun número de LA CAMPANA que, convenintnos avuy completar algunas coleccions, adquirirém els números 556—759—813—y 814 que 'n faltan, podentse dirigir els posseidors dels mateixos á la Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20.

BREDA, 24 de juny

Diumenge passat el nostre merlot des de la gabia mística y tot reflant respland ens va fer saber que avià vindrà el senyor Bisbe de Girona á confirmar als petits y als grans. Com ja fà vintitres anys que no ha vingut (si no m'equivoco), es fàcil que tingui molta feina á dar la confirmació perque n'hi haurán molts per confirmar que ja son casats.

SALT, 30 de juny

Diumenge tingué efecte un bateig en el qual el vicari Sopas va desmantelar de tal modo que fou l'admiració de tothom. Tingué paraus del seu repertori per la llevadore y per un dels convidats, y per fi de festa, quan al sortir de l'iglesia va veure volcar la tartana hont hi anaven les criatures, vs dir: —Cástich de Deu! Fossim mes religiosos! —Aixís practica l'amor al prómix aquest salvatge de Sopas...

VIDRERAS, 21 de juny

A les nits no podém donar un pas per falta de fanals y en cambí sabém que s' invertiren en la funció del Corpus y refresh una colla de diners. No obstant, l'arcade no conta ab majoria de concejals del seu partit. Y esperem que, quan els republicans d'aquest poble sapiéun unirnos de débò, totes aquestes moixigangas sagristanesques se tornaran beneficis reals pera la població que avuy víu á las foscas.

CALAF, 30 de juny

May havíam vist tantas funcions religioses com desde que l'arcade y majoria del Ajuntament son carlins. Professóns, cants de *hicas de María*, inauguració de un Sagrat Cor, etc... etc... Per cert, que 'l que tentam avans ens l' havém venut als catòlics de Calonge per un grapat de moneda. També s'anuncia l'arribada de un remat de frares Maristas... Pobres de nosaltres! Ja cal que amaguén el pà... y las criatures...

MOLINS DE REY, 23 de juny

Els carca catalanistes d'aquesta vila varen fer venir uns quants companys de causa de Barcelona per veure si 'ns empassavam la píndola, pero varen daurarla tan malament, que no 'ns ha arribat ni á la boca del estómach. Un d'ells va dir que un pagès guanyant deu rals diaris se podia ben mantenir y encare podia avansar quartos pera ferse una caseta. [Diguéu si no 'n son de avansats y socialistas aquests catalaneros!]

ESPLUGA DE FRANCOLÍ, 24 de juny

A la fonda del Centro va donar-se un banquet en honor de 'n Mella. Setanta cinch capellans que abultaven com 150 personas y que ab la companyia de sagristans y esclàns feyan un total de 225 individuos formavan el seu seguit. Així en una població que té fama de carlista... y tractantse del més eloquent de los oradores. Resultat que no mes varen voltarlo els corps. Naturalment, aquests avellocets van allá hont senten farum de carn morta. Y com que afortunadament el carlisme, aquí, està ja á las acabaladas...

UN ARQUEBISBE MODELO

ARIS tot ho té gran, sorprendent, extraordinari. No en vā es la brillant ciutat el cervell del món.

Pero desde are endavant, al costat de la torre Eiffel, del Panteón, del Arch de la Estrella, de la columna Vendome, serà precis posarhi l'arquebisbe, indubtablement més gran que la columna, que l'arch, que la cúpula de Santa Genoveva, que la mateixa torre de ferro.

Quin home! Ja 'ls asseguro jo que d'arquebisbes com ell no 'n troba un á cada cantonata.

Saben quin' una se 'n ha pensat ara fa poch?

Obsessionat ab la pureza de la santa religió, qu' es la seva preocupació constant, l' altre dia l' home agafa la ploma y escriu, pera enviarla als catòlics richs de París, una circular, poch més poch menos, del tenor següent:

«Vinch observant, estimat senyor, d'un quant temps á aquesta part, que 'ls bons catòlics parisenchs cuidan més la part externa de la religió que de lo que constitueix, diguemho aixís, el seu nervi y la seva ànima.

»Moguda la gent pel irresistible afany de lluir, á lluir aplica tota la seva atenció, y tots els seus esforços tendeixen avuy á lo mateix: á enlluhermar al amich, á espatriar al veih, á deixar ab un pam de boca oberta als desconeguts que passan pel carrer.

»Exemple lamentable d'aquest vici que lamento es la costüm, cada dia més extesa, de cubrir de flors y coronas la caixa de las personas que 's portan á enterrar.

»Bó es que s' honri als morts d'una manera artística y delicada, pero no' accudit á exageracions que semblan fernos retrocedir als temps del paganismé ó volquer demostrar que pera la gent d'avuy el culte de la materia es el tot.

»Li suplico, per lo tant, estimat feligrés, que s' abstingui d' incorre en aquest defecte que no' favoreix gran cosa á la religió ni dona massa bona idea dels sentiments que á vosté l'adornan.

»Veritat que á primera vista no hi haurá ningú

que s'atreveixi á negar que 'l puritá arquebisbe té moltíssima rahó!

Paris, quan d'enterros se tracta, ne fa un abús de las flors. La caixa, generalment, desapareix sota una piràmide, una verdadera montanya de manats de crissantemas, rosas, pensaments, camelias, lliris...

»Devegadas—diu un diari francés que s'occupa del assumpt—las flors y las coronas son tantas, que no caben en el cotxe fúnebre, y la familia 's veu obligada á lligarne un' altre que, a manera de furgo, conduceix las coronas y las flors que no han pagit en el mortuori.

Y 'ls adornos de las coronas! Cintas immensas; amples d'un pam, ab lletrats ó flors pintats ó bordadas; detalls que costan un dineral y que á tot estirar serveixen un parell d'horas, si per servey se té l'halgar la vanitat del parent ó amich que ha pagat la corona.

Naturalment, costant flors, coronas y cintas un dineral, costant flors, coronas y cintas un dineral? Lo que l'arquebisbe de Paris explica en la seva circular, que no està acabada, com vostés tal vegada 's creyan, sinó que té, ademés de lo transcrit, párrafos tan sustanciosos com els que ara van á saborejar:

»Agotadas las famílies pel gastos immensos que 'ls luxosos enterros del dia representan, vé l' hora del funeral, la funció religiosa, la única part del acte fúnebre que realment es beneficiosa per l'ànima del difunt, y 'l cap de casa, quan el rector li pregunta quantes missas vol fer dir, contesta mal humorat: —Pocas, pocas! Prou diners se me 'n han anat ab flors, coronas y llassos.

»Y resulta que perque 'ls parents, frívols y vanitosos, s'han gastat els diners en flors, la pobra ànima deu contentarse ab una miseria de missas que distan molt de ser las que á n' ella li convenen.

»Pot demanar-se més sinceritat en un príncep de l'iglesia catòlica?

El llenguatge del arquebisbe de Paris es el de la franquesa gala. Si las flors dedicades als morts no haguessin de perjudicarli la butxaca, ell no diria res; pero desde el moment que per culpa d'elles els ingressos de l'iglesia resultan mermats, l'arquebisbe no s'entén de quèntos. «Fora flors, fora flors! Lo que las ànimes voleu no son flors, sino missas.

»Hermosa y arxiepiscopal manera de confessar que per las missas se fa la festal...

Y bé, que no cundeix l'exemple? ¿Qué espera 'l bisbe de Barcelona? ¿No li sembla al cardenal Casañas que una circular com la del seu colega de Paris seria molt oportuna?

Animis, home, que de probarlo no hi perdrà res.

FANTASTICH

REMEY INFALIBLE

»Ho han vist? Fos perque 'l tren duya divuit minuts de retràs; fos perque en cert punt hi havia un cargol mal colocat; fos perque la Provïdencia estava de humor fatal, quan el convoy se trovava sobre un pont, no dels més llargs, salté de cop de les vías, s' inclina cap á un costat, romp els formidables ganxos que li serveixen d'enllàs y com un roch que 's despenya, icataplum! tot se 'n va á baix.

El quadro, no cal descriurel: cent cadàvres soterrats en un munt de fusta y ferro; cent ferits que omplen de sanch els poblets de l'encontreada; gemecs, plors, miseria, espant... Y dominant les protestes que la catàstrofe ha alsat, una veu que, com á básim de tants horrors, díu cridant: —«Senyores, no s' impacienten, tot ho posarem en clar.

»El govern ha donat ordre d'obrir desde aquest instant una informació molt seria, y si s'arriba á probar que hi ha algú que mereix cástich, ben pentinat quedarà.

Després... massa l'experiència ens ho vingut ensenyant: passaran dies y mesos, la cosa 's refredarà la informació consabuda no darà mes resultat que aburrí als que se 'n reffan, els morts, morts se quedaran, y apa, remena y escapsa que aném á tornar á jugar.

Dos, ó tres ó quatre menys tal volta no haurán passat, quan un dia altra vegada sentiré repetí 'l clam:

—«Descarrilament tremendo! Catàstrofe horripilant!

Un tren convertit en cendral!

Cent set viatgers triturats!

Quinze coixos! Trenta mancos! Cinquanta bornis!... [La mar! ..]

Pero, observant un fenomeno: en catàstrofes semblants aquelles solen ser las víctimas? Gent senzilla; algun soldat, pobres que tornan á casa, segadors... May hi veurán cap bisbe, ni cap ministre ni cap d'aquests potentats que manejan el tinglado.

Y 'saben per qué?... Es ben clar: perque tan bon punt l'empresa sab qu' en el tren hi anirà un personatge d'aquests, sense perdre un sol instant repassa tota l'ínea,

instrueix el personal, prepara les millors màquines, traeix els vagons mes probats y fa tot lo que ha de ferse perque ningú prengui mal.

Donchs bé, aquesta es la recepta que jo vinch á proposar.

Volen que 'ls carrils d'Espanya deixin de ser sucursals

de la Mort y que s' acabi aquest desgavell constant que á cada dos per tres porta algun passatge á can Taps?

El remey es senzillíssim: en cada tren hi anirà un arquebisbe, un ministre ó un capitá general, que ab la seva propia vida de las altres respondrà.

¿A què va que d'aquest modo no 'n descarrilla mai cap?

C. GUMÀ

O BRA NOVA

SOTA LA PARRA

PER C. GUMÀ

BUNYOLS

ODANT per aquests mons de Deu durant les passades verbenas, el nas, més que 'ls ulls, m' han fet adonar del immens número de bunyolerias que al seu lliure hi havia instaladas.

Desde 'ls temps remots—y ja es anarho á buscar lluny en que, segons malas llengüas, Amílcar Barca fundà Barcelona, no crech que may de la vida la ciutat comtal s'hagés decantat tan visiblement als bunyols com durant las darreras nits de Sant Joan y Sant Pere.

No podia donar-se un pas sense entrabancarse, no ab una bunyoleria, sino ab un barri enter de tendas de campanya dedicadas á la confecció d'aquesta especial lleinedura.

Al passar pels voltants del Arch de Triunfo, la nocturna brisa, portantme las caracteristicas emanacions del oli ranci, ja 'm va avisar:

—Per aquí s' hi fan bunyols.

Y se 'n hi feyan. Onze barracas, si la memoria no m' es infiel vaig contarhi, provehidas totas del clàssich gibrell ab la pasta, la gran caldera plena d'oli, que no té cap semblanza ab el d' olor, y las despreocupades balansas destinades á pesar l'article.

Al bullicios carver del Paralelo va presentar-se als meus ulls el segon acte del combatible espectacle, si no corregit, indubtablement aumentat. Desde las Dressanars á la Creu Cuberta, els improvisats establiments de bunyoleria formavan una verdadera legió, solzament interrompuda de tant en tant per un cinematògrafo ó per un piano de manubri d'aquest que, explotant hábilment l'actualitat, darrera legió, tot ho posarem en clar.

Del Paralelo saltó á la plassa de Catalunya, y... més bunyolerias, més gibrells plens de pasta farnosa y més onades d'efluvis que qualsevol se pensaria que son d'oli raaci.

Segueix amunt en el meu passeig, y al arribar al carrer Diagonal me topo ab una nova colonia bunyolera tan parecudà la del Arch de Triunfo, á la de la plassa de Catalunya y á la del Paralelo com una gota á un' altra gota.

Contemplant un espectacle semblant, la primera reflexió que al observador se li acudeix es aquesta:

—Si la demanda regula la producció qu' es la fabulosa producció de bunyol que aquestes taules representan una demostració claríssima de la demanda que fa d'ells el bon públich barceloní?

No 's figurin vostres que sigui aquesta una deducció arbitraria y caprichosa, no: vaig tenir la curiositat d'aturarme al davant d'una barraca per veure com anava la venda, y no siguieren ilusions ópticas, las llestas mans dels improvisats bunyoleros no podian donar l'abast al clamorós dels compradors que ab infantil impaciencia, cridavan:

—Una lluira!... Dugals!... Omplim una paperina de las grossas!... Corri, mitja lluira per mí!

Y lo que jo 'm pregunto:

—Per qué precisament el menjar obligat de las nits de verbena á Barcelona ha de ser el bunyol? ¿Quina relació pot tenir aquest vulgar plat ab la interessant figura de Sant Joan y ab la xaparra imatge del barbut Sant Pere?

No ho sé ni pretench saberlo. Lo únic que sé, perque 'ls meus ulls ho han vist y 'l meu nas jay' ho ha olorat, es qu' en l'actual moment històric á la capital de Catalunya es la bunyoleria un dels renglons més productius.

Un gran gastrònom ho ha declarat:

—Digam lo que menjas y 't diré qui ets.

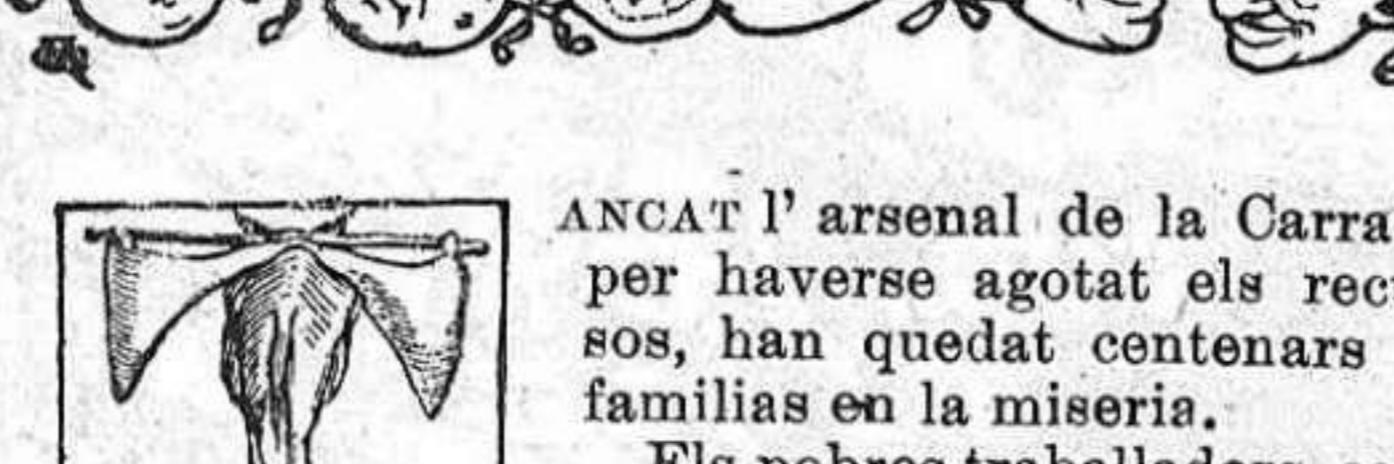
Barcelona menja molts bunyols. Ergo...

Tréguimne vostres mateixos la consequència.

Jo no m' atreveixo á ferho.

MATIAS BONAFÉ

REPICHS

ANCAT l'arsenal de la Carraca, per haverse agotat els recursos, han quedat centenars de famílies en la miseria.

Els pobres traballadors, comprenen que aquell arsenal no está á la deguda altura, ni produueix de bon tres lo que costa; pero es lo qu' ells se diuhen: —¿Quina culpa tenim nosaltres de la mala administració y dels despilfars dels governs?

**

No sé si podr

valesos, per assegurar la possessió de unes mines, en les quals hi tenia interessos de molta importància.

Ara s'ha declarat proteccionista acèrrim. Y ja diuen que ho ha fet per evitar la competència que l'indústria alemana està fent á una fàbrica de tornillos que té establerta en la ciutat de Birmingham. En bonas mans han caygut els *inglés*. Pero ells ho volen, y es molt just que l'ministre del cap de mort, els hi cargoli 's tornillos.

Se'n recordan de la disposició presa per en Silvela, l'anterior vegada que ocupà el poder, relativa á la supressió de la cessantia dels ministres? Ab ella tractà de donar una satisfacció al país que clamava per les economies.

Donchs ara ha arreglat la cosa, procedint á la reorganització del Consell d'Estat, de tal manera que quinze dels vint membres que l'componen haurán de ser ex-ministres de la Corona, cobrant les corresponents dietas. Eran aquestes avants de deu duros per sessió, y en lo successiu serán de cinquanta, havent de celebrar el Consell d'Estat dos sessions mensuals.

Y viscan las econo... sevas!

L'home del sentit jurídich, s'ha inventat una nova teoria, esparrant com totas las sevas.

Ell reconeix bonament que las corrents populars

son contraries á que 'ls homes públichs desempenyin càrrecs retribuïts en las grans empresas; però diu qu' en moltes ocasions, y aquesta es una d'elles, convé navegar contra la corrent.

Sobre tot, quan las bodegas del barco estan ben proveïdes.

Las tripulacions monàrquicas navegan sempre axis: d'esquena á las corrents de la opinió, y de cara al plat.

Veyent cóm de dia en dia
va apretant més la calor,
— ¡Ah salau! — pensa'l govern:
¡qué aviat tancarém las Corts!

*
Si ets tan abolicionista
y contra 'ls toros tant xerras,
¿per qué vas tant al detrás
de la casadeta aquella?

*

En Meco y en Canalejas
du que tractan d' associarse?
Es que han sentit el soroll
que sol ferse al parar taula.

*

Vinch del camp, y 'ls castanyers
y 'ls pins quina ufanía gastan!
Any de pinyas serà aquest,
any de pinyas y castanyas.

L. WAT

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Es-cor-co-lla*.
- 2.ª ENDAVINALLA.—*Tinta*.
- 3.ª TRENCÀ-CLOSCAS.—*L'anima morta*.
- 4.ª ROMBO NUMÉRICH.—*Petronila*.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—*Visca l'unió*.

Han endavatinat totas ó part de las solucions del número anterior, els caballers: Juan Dormuá, Benigno Combalia (Tarragona), R. Soriano.

El gran descarrilament

Espectacle que molt prompte
contemplarà la nació,

quan fassi la tamborella
el tren la Situació.

XARADA

Es, lector, el meu primé
part d' un verb usat bastant;
la segona es consonant
aixís com la tres també.

Perque un acudit va fó'
per LA CAMPANA, en Total,
qu' es un xicot animal,
se creu qu' es un gran poeta,
y 'l pobre, ni una quarteta
sab engiponar bé ó mal.

A. RIBAS LL.

ANAGRAMA

A las Corts ha resultat
que 'l partit ministerial
la majoria ha guanyat;
pro, no té cap diputat
ab la tot sense total.

F. JOANET

TRENCÀ-CLOSCAS

ROSA PRATALA

Formar ab aquestes lletras degudament combinades
le títol d' una obra d' en Gumá.

CRANCH DE LA COSTA

ROMBO

Primera ratlla vertical y horizontal: consonant.—Segona: defecte físich.—Tercera: nom de un polítip.—Quarta: efecte del costipot.—Quinta: consonant.

APRENT REPUBLICÀ
GEROGLÍFICH

:	:
+	V
I	I
+	V
L	L
T	F
I	

QUIMET PESOL

Caballers: J. Llevons, Paco Flores, J. A. Bacalló, J. D. Torelló, Magrisolis, Sabatassas, Cerilla, Tomaset Pagés y Rosés, Joan Dormuá, A. Barrot y T., Antoni Mercader, Dionisio Matas, Un aprenent republicà y Ramón García Roqué: Non c'è male.

Caballers: Quimet Pujol, Pep de las Timbalas, S. Calles G., L' hereu Palont, Joanet y M. Camps Jué: Es peraré altra ocasió.

Caballers: S. Peroco-Ras: Si això son motlles nous, preferim els vells.—F. P. R. Ch.: Això es un atentat á las bonas costums y un escarni á las lletras patrias.—Mero S.: No n' hi ha prou ab tenir rahó; cal exposarla de bona manera.—Ferran Groch: Després d' havé admirat el seu dibuix, jo no sé qu' he deu fer que tot m' escruix.—Lluís Figuerola: ¿Sab, l' Ego Sum? Se'n va anar á Manila. Volém dirli que això dels cantars bilin-gües ja s' ha acabat, per ara...—R. Muntané: Aquest género ja fa anys que ha caducat. No obstant, això no vol dir que no d' alló... si tan convé.—Joseph Roselló: Probablement al extraordinari de LA CAMPANA.—Jaume M.: Si no fos la rastrella de consonancies que conté, ja seria bonica, ja.—R. Parassol: Totom endavina que 's tracta del *foot-ball*. Pero ningú hi trobaria la torrada.—Marat de Juneda: Ho sentím molt, pero no n' hi arrisquén.—Congre Gros: ¿Qu' es la bella Paula, potser? Malaguayan traball á la ploma per una cosa aixís.—C. G. Redembach: Plena d' incorreccions y buida de *quid divinum*.—A. F., C. de Cambrils y Un escòla: No publicuem les cartas que s' han servit remetrens per distintas rahons.

Republicans:

Si vos voleu refrescà,
no aneu pas á Sant Hilari.
Que compreu es necessari
el **Ventall Republicà**,
el millor pera esquivá
el mosqué reaccionari.

Preu: 10 céntims

Al engrós á can López, Rambla del Mitj, número 20

Sortirà dintre de poch:

Magnífica lámina de la REPÚBLICA

Tirada á cinch tintas sobre cartulina superior, tamaño 65 per 50 centímetros.

Propia pera ser collocada en el saló dels Cassines, Se-cietats y Centros democràtichs.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, eixarr del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.